

Justitiedepartementet
Kriminalpolitiska enheten
103 33 STOCKHOLM

Remissyttrande över betänkandet **Lätt att göra rätt - om förmedling av brottsskadestånd (SOU 2010:1)**

Ert diarienummer Ju2010/353/KRIM

Domstolsverket och domstolarna får ofta frågor om hur ett utdömt brottsskadestånd ska betalas. Det är den dömda själv men också anhöriga till honom eller henne som önskar fullgöra betalningsskyldigheten. Svaret som kan lämnas, att kontakt oftast måste tas direkt med målsäganden för att undvika krav från Kronofogdemyndigheten, är inte tillfredsställande. Som utredningen angett finns det både praktiska och känslomässiga hinder mot sådan direktkontakt. Frivillig betalning uteblir därför i många fall. I stället startar indrivningsåtgärder från Kronofogdemyndigheten. Mot denna bakgrund är Domstolsverket mycket positivt till utredningens förslag om ett system som möjliggör frivillig betalning på ett enkelt sätt. Verket instämmer i bedömningarna som utredningen gjort och tillstyrker förslagen till största delarna.

I betänkandet föreslås att den skadeståndsskyldige ska få inbetalningskort och information om systemet för frivillig betalning av brottsskadestånd tillsammans med domen. En sådan lösning är enligt Domstolsverket principiellt mycket tveksam med hänsyn till den objektiva roll som domstolarna har. Inom ramen för utredningsarbetet har verket framfört denna synpunkt. Utredningen har bl. a. angett att andra alternativ skulle göra processen för frivillig betalning längre och dyrare. Domstolsverket instämmer visserligen i att det är viktigt att den skadeståndsskyldige får uppgifter om betalningsmöjligheter i ett tidigt skede och ser även att det är kostnadseffektivt att skicka ut inbetalningskort i samma försändelse som domen. Emellertid vidhåller verket att det felaktigt kan uppfattas som att domstolen har en verkställande roll om ett inbetalningskort skickas med domen. Utformningen av ett system som kan leda till sådan missuppfattning bör undvikas om det inte föreligger mycket starka skäl. Domstolsverket anser därför att en annan modell bör väljas för utskick av utbetalningskort än den utredningen förordat.

För det fall regeringen väljer att genomföra utredningens förslag vill Domstolsverket lämna följande synpunkter.

När det gäller utformningen av de tekniska lösningarna för skapande av och inhämtande av uppgifter till inbetalningskortet delar Domstolsverket utredningens uppfattning att det utvecklingsarbetet bör ske inom ramen för det pågående samarbetet inom Rättsväsendets informationsförsörjning – RIF. Samarbetet innebär att omfattande utveckling sker för utökat elektroniskt informationsflöde

mellan flera myndigheter. Det nu föreslagna utvecklingsarbetet är, som framhållits av utredningen, kostnads- och tidskrävande och kommer att kräva resurstillskott till Domstolsverket. Om arbetet hanteras inom ramen för pågående utvecklingsarbete kan det emellertid ge samordningsvinster och tydliga prioriteringar kan ske mellan de olika delarna i RIF-projektet. Skulle en annan lösning väljas än att domstolarna ska skicka ut inbetalningskort, kan överföring av uppgifter för utformning av sådant kort i framtiden ske till utsändande organ genom elektronisk överföring. Även en sådan funktion kan utvecklas inom ramen för RIF.

Slutligen kommer det föreslagna systemet, oavsett vilken myndighet som skickar ut inbetalningskortet, innebära hantering av personuppgifter enligt personuppgiftslagen (1998:204) eller aktuella registerförfattningar och överföring av sådana uppgifter mellan myndigheter. Det bör därför i ett tidigt skede övervägas vilka författningsändringar som kan behövas för att enligt nämnda lagstiftning möjliggöra hantering av uppgifterna från berörda myndigheter. Sådana överväganden sker inom ramen för RIF-arbetet vilket ger ytterligare stöd åt uppfattningen att utvecklingen av ett system för frivillig betalning av brottsskadestånd bör ske inom ramen för detta arbete.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören Barbro Thorblad. I handläggningen av ärendet har även deltagit avdelningschefen Rita Aspegren, chefsjuristen Jörgen Nilsson och hovrättsassessorn Eva Fernqvist, föredragande.

Barbro Thorblad

Eva Fernqvist